

Sopa de lletres

En el curs de la meua vida —que encara que sigui llarga a mi no m'ho sembla tant com això— he vist baquetejat el nostre idioma a tortes i a dretes. Perseguit, prohibit i vexat, molt sovint sense ni tan sols prendre's la molèstia de dissimular que es tractava d'actuacions deliberades, com quan forces armades espanyoles, durant la dictadura de Primo de Rivera, van clausurar l'escola on jo assistia, acusant-la de separatisme perquè van trobar-hi uns mapes lingüístics d'Europa, on l'àrea del català era marcada amb un color diferent. No em sembla que calgui fer la llista d'altres casos, perquè se'n coneixen molts.

Pertanyo a la generació a la qual, en alguns moments no massa remots, qualsevol estaquiroto ens podia imprecuar amb la frase *hable usted en cristiano*. Fem esforços per oblidar-ho i a veure si podem fer vida nova, però ens ho posen difícil, ja que resulta que els nostres alligonadors en matèria d'idiomes tenen una sensibilitat finíssima pel que fa al seu: el clam de protesta irada davant el que ells jutgen com un atac pervers contra la lletra *n* ens ho demostra. Es playen pel que consideren una agressió contra una sola de les seves lletres, quan nosaltres hem hagut de suportar humiliacions contra l'alfabet sencer que ens surt de la boca.

No és que vingui ben bé a tomb dins el tema central d'a-

questes ratlles, però ja que parlem de lletres, em ve a la memòria una divertida anècdota. És força coneguda, tot i que potser a algú li plaurà de recordar-la.

Diu que don Ramón del Valle Inclán, quan era costum que els autors freqüentessin les impremtes, acabava de lliurar un original, quan el caixista, respectuós però segur de les seves obligacions, va dir-li:

—Don Ramón, ha escrito usted ermita con hache.

I expliquen que don Ramón, impertorbable, va agafar el full manuscrit, assenyala la lletra pecadora i replicà:

—La hache es el campanario de la ermita.

Suposo que el caixista no devia quedar gaire convençut, però cal reconèixer que don Ramón va fer li una verònica de molta consideració.

Pere Calders

La lliçó del Joventut

Una de les grans notícies polítiques d'aquests anys és la victòria del Joventut de Badalona, de bàsquet, a la Lliga. Després de tretze anys, el Joventut, la Penya per als aficionats, hi ha tomat.

és la tercera. Demostrat, doncs, que el Joventut és un equip de primera importància, digne de fans, seguidors, penyes d'aficionats, incondicionals i d'altres adherències de les entitats d'importància nacional, a partir d'ara ja no cal que adorem el Barça —el Barça de bàsquet—, de moment.

La gran virtut del Barça ha estat de fer de substitut d'un país sencer. Ha estat més que un club, i aquest ha estat un mèrit que difícilment li pot ser discutit, i que se li haurà d'agrair eternament —mentre el país visqui. Ho ha fet i ho fa força bé. Però és anormal, no és normal, que un club esportiu faci la feina grossa d'un país.

La presència estable de la Penya a primera fila del bàsquet europeu, i per tant català, significa primer de tot que, com en qualsevol altre país normal, ja es pot ser de més d'un equip sense abaixar-se els pantalons de les idees. L'altra enorme virtut, potser més gran, del Joventut, és que pot ser perfectament el gran rival del Barça, i viceversa.

Perquè, en contra del que ens volen fer creure, el Madrid no l'ha estat mai, el rival del Barça. El Madrid no

ha estat l'enemic del Barça. Ha estat més que un rival. Ell, per a nosaltres, també ha estat més que un club: ha estat l'encarnació confessable de l'enemic.

Però ara, bones o dolentes, ja tenim institucions polítiques que se'n poden ocupar, de l'enemic, que és una de les feines de les institucions polítiques. I el Barça ja pot començar a distingir entre enemic, —tot allò que sota el nom del Real Madrid hem amagat a fi que no ens tanquessin a la presó—, i rival que, si més no en bàsquet, és el Joventut de Badalona.

Sembla que els costa. Els del Barça, acostumats a ser més que un club i a identificar enemic amb rival, encara no s'adonen del gran pas endavant que ha fet fer Badalona i el seu Joventut al país en el camí de l'aclariment de les situacions i de la normalització. Posem-ho a compte de la inevitable ceguesa que comporta tota adhesió a uns colors.

El que és inadmissible és que no ho hagin vist ni polítics ni periodistes; els quals, fins al moment, sembla com si encara només tinguessin el Barça. El país, com ho ha demostrat el Joventut, comença a donar per a més. A veure si polítics i periodistes aprenen la lliçó del Joventut i, també com ell, demostren que el país pot començar a ser ja més que un club.

Ramon Barnils

